

MAGYAR ALUMÍNIUM

MAL Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Iktatószám: 12203 - 309/5058

Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Dr. Zay Andrea Igazgató Asszony részére

Székesfehérvár

Pf.: 137

8002

Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség		
Ügyszám:	Iktatószám:	
12238/12	100855/12	
Érkezett:	Irányítás:	
2012 DEC 01	HFI - TA1	
Melléklet:	Illeték:	Ügycsoport:
2db	-	30010

Tárgy: Tájékoztatás adás a kiporzást megakadályozó tervezett intézkedésekről (MAL Zrt.)

Tisztelt Igazgató Asszony!

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2012. november 16-án (érkeztetve 2012. november 21-én) tájékoztatást kért (12238/2012. ügyszám, 96203. iktatószám) a tározói kiporzás megakadályozása érdekében a MAL Zrt. rövid-, és hosszú távú terveiről, különös tekintettel a téli-tavaszi felkészülésre.

A MAL Zrt. 2012. március 31-én a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 4527/12 ügyszámú, 16173/2012. iktatószámú határozatának (az egységes környezethasználati engedély előírásaitól eltérően végzett tevékenység miatt komplex bírság kiszabása és intézkedési terv benyújtására kötelezés) 4.00 pontja szerinti előírásnak megfelelően, az egységes környezethasználati engedély 9.1 pontjában tett előírás teljesítése érdekében, intézkedési tervet nyújtott be. A Felügyelőség ezt követően tájékoztatást kérő levelében a X. számú kazetta vonatkozásában a végrehajtási határidőt nem fogadta el, és egyben nyilatkozattételre kérte fel a MAL Zrt-t, amely válasz dokumentumot a Felügyelőség 2012. május 10-én kapta kézhez.

A Felügyelőség jelen tájékoztatás kéri levelében felidézi azt a tényt, hogy a tározói kiporzás tekintetében a Veszprémi Bányakapitányság a VBK/1483-3/2012. számú és a VBK1376-6/2012. számú határozatokban kötelezte a Zrt-t, mint üzemeltetőt, hogy az üzemeltetésében álló vörösiszap tárolókon a kiporzást szüntesse meg.

A MAL Zrt. a kiporzás megszüntetése érdekében végzett tevékenységét teljes körűen a Felügyelőségnek benyújtott intézkedési terv, annak elvárt kiegészítése, illetve a Veszprémi Bányakapitánysági határozatok, engedélyének birtokában, annak szellemében végezte.

A MAL Zrt kiporzást megakadályozó tevékenységét a Veszprémi Bányakapitányság hetente, a munkák előrehaladásával jellemzően kéthetente a helyszínen ellenőrizte, ezek során az ellenőrzésekről feljegyzések születtek.

Székhely
számlázási cím: H-8400 Ajka, Gyártelep 598/15 hrsz.
levélcím: H-8401 Ajka Pf.:124
Tel.: +36 (88) 522-400
Fax: +36 (88) 311-634

MAL VÁLLALATCSOPORT TAGJAI:
MAL Deutschland Aluminium GmbH
D-40547 Düsseldorf,
Niederkasseler Kirchweg 117
Tel.: +49 (211) 556-0588
Fax: +49 (211) 559-1233

MAL- Product S.R.L.
RO-530153 Miercurea-Ciuc,
Str. Zorilor 38/A
Tel.: +40 (266) 372-428
Fax: +40 (266) 372-007

Kereskedelmi Igazgatóság
H-1012 Budapest, Logodó u. 34/B.
Tel.: +36 (1) 309-4200
Fax: +36 (1) 309-4211

SILKEM d. o. o.
SI-2325 Kidricevo,
Tovarniska c. 10.
Tel.: +386 (2) 796-9391
Fax: +386 (2) 796-9111

Cégjegyzékszám: Cg. 19-10-500274
Cégbíróság: Veszprém Megyei Bíróság
Adószám: 12516564-2-44
www.mal.hu mal@mal.hu

„Rudnici Boksifa Jajce” DD
BIH-70101 Jajce,
TRG Hrvatskih Bratellja b.b.
Tel.: +387 (30) 658-146
Fax: +387 (30) 659-315

Az alábbiakban bemutatjuk a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség részére eljuttatott Intézkedési Tervben vállalt feladatokat, azok vállalt határidőit, illetve a teljesítést tényleges illetve várható időpontjait:

Intézkedés	Tervezett végrehajtási idő	Tényleges/várható* befejezés
X. kazetta gátmegerősítés céljából behordott száraz vörösiszap felületének lefedése (biztonsági zóna és részsík kivételével)	2012. március 19.	2012. március 19.
IX. kazetta teljes felületű lefedése mezőgazdasági mentesítésből származó földdel	2012. augusztus 31.	2012. július 13.
X. kazetta kísérleti technológiájának kiértékelése	2012. június 30.	2012. június 20.
X kazetta felületének lefedése	2013. június 30.	2012. december 20. *

Megállapítható, hogy a MAL Zrt. az Intézkedési Tervben vállalt határidőket teljesítette, illetve mindent elkövet a még hátralévő feladatainak teljesítése érdekében.

A még hátralévő **rövidtávú** feladatok a X. számú kazettán (a táblázatban csillaggal jelzett):

- 2012. november 27.-én a X. számú kazetta déli felén a szabad vörösiszap felület még 6.612 m² (lásd 1. számú melléklet). A teljes lefedés várható befejezése legkésőbb 2012. december 20.
- Lefedési feladatként jelentkezik a X. kazettán belül még a tározón belül kialakult eróziós csatornák partoldalának leborítása, várható befejezése legkésőbb 2012. december 20.
- Az északi gáttestnél a katasztrófakor keletkezett kráter és környékének tereprendezéséről és lefedéséről a Veszprémi Bányakapitányság csak a Veszprémi Törvényszéken folyó eljárást vezető bírónő írásos állásfoglalása után rendelkezik.
- A még lefedetlen – jelenleg gépi közlekedésre használt – gátkoronák mezőgazdasági mentesítésből származó talajjal való borítása. Várható befejezése legkésőbb 2012. december 20.

A IX. és X. számú kazetták kármentesítésből származó, mezőgazdasági mentesítésből származó földdel való lefedése után a növényi vegetáció - a vegetációs fejlődést elősegítő jelentős nyomelem tartalomnak is köszönhetően - rendkívül gyors fejlődésnek indult. A növényesedés állapotát a 2. számú mellékleten mutatjuk be.

A IX. és X. számú kazetták kiporzásának megakadályozása után a MAL Zrt. üzemeltetésében egyetlen olyan kazetta marad, amelynél a szabad vörösiszap felület – elméletileg - a hatóság döntésképtelensége miatt kiporzást okozhat, ez a X/A számú kazetta. Meg kell említeni azonban, hogy a X/A kazetta kiporzását a kazetta speciális kialakítása, kedvező helyzetű fekvése szerencsésen akadályozza. Az uralkodó északi, északnyugati szelek a X. számú kazetta déli gátjának jelentős többletmagassága, illetve a X/A kazettában lévő, már nem változó magasságú vörösiszap felszíne a gátkoronához képest jelentős mélységben (mintegy 5-7 méter) található. Emiatt az uralkodó szelek a vörösiszap felületét korlátozottan tudják elérni.

A X/A kazetta a katasztrófát követően egészen az új száraz technológiára történő átállás időpontjáig, 2011. február 28-ig fogadta a vörös iszapos zagyot. A kazettát 2012. nyaráig – a szárazság miatt egyre csökkenő vastagságú – vizes borítás fedte, ami a kiporzást teljesen megakadályozta. Jelen állapotban a vízborítottságot a mindenkor csapadék mennyiség befolyásolja, esős periódusok után nagyobb, szárazabb hetekben kisebb felületű a felszín elborítottsága. A MAL Zrt. a X/A kazetta kiporzásának megakadályozása tárgyában az alábbi rövid-, és hosszú távú megoldási alternatívával számol:

Várgi László

- A kazetta felszínén állandó vékony vízborítás (télen, jelentős hidegben jégborítássá válva) biztosítása lesemlegesített víz szakaszos, igény szerinti adagolásával. Ebben az esetben a kazetta visszaállítható a 2012. tavaszi állapotba, amikor is a korábbi technológiai víz vékonyan beborította a kazettát, a kiporzás objektíve emiatt nem állhatott fenn.
- Kazetta mezőgazdasági mentesítésből származó földdel való lefedése: jelenleg erre technológiával nem rendelkezünk. Tapasztalat volt a IX-es és X. kazettán, hogy a víztelenedés után csak több negyedévvél lehetett a kazetta felszínét egyáltalán megközelíteni, éppen ezért ebben a kazettában a nehézgéppel történő munkavégzést a kazetta folyamatosan visszanedvesedő felszíne (folyamatos csapadékellátás) nem tesz lehetővé.
- Száraz vörösiszap hulladékkal történő betárolás. Ez a kazetta feltöltését jelentené, a megnyílt területek folyamatos lefedésével a porzás megakadályozására céljából (a lefedés a korábbi technológiának megfelelően mezőgazdasági mentesítésből származó földdel történik). A betárolás technológiája kidolgozás alatt van, várhatóan a IX-es - X-es közös gátszakasz megerősítéséhez alkalmazotthoz hasonló lesz. Ezen pormentesítési technológia nagy előnye, hogy a jelenleg ideiglenes tárolókban készletezett száraz vörösiszap a végleges elhelyezésre kerülne, ezzel jelentős környezetterhelést előznénk meg, és nem lenne szükség új timföldgyári belső tárolók kialakítására. A száraz hulladék kiszállítási és betárolási tevékenységhez jelenleg nem rendelkezünk környezetvédelmi és bányahatósági engedélyekkel. A betárolási tevékenységet ezen felül meg kell előznie egy megismételt gátállékonysági szakértői vizsgálatnak is, amely bizonyítja hogy a korábbi megtámasztás lehetőséget ad a kazetta teljes magasságú feltöltésére.
- Locsolás gátkoronáról. A kazetta kedvező, elnyúlt formája lehetővé teszi a koronáról történő felület nedvesítést. Ekkor a X kazetta területén már alkalmazott locsoló berendezések kisebb átalakításával a locsolási irány korlátozásával a felület célzott irányú nedvesítése elvileg lehetséges. A módszer hátránya, hogy a téli időjárási körülmények a technológia - az esetleges elfagyás miatt – működésképtelenné válik.

Mindezen okok miatt a MAL Zrt. a X/A számú kazetta vonatkozásában rövid távú kiporzás elleni módszernek a legelső, vízborításos megoldást javasolja. A kazetta jelenleg szárazon álló területeinek vékony, néhány tíz centiméteres folyadékkal történő ismételt elborítása garanciát ad a kiporzás megakadályozására.

Hosszú távú megoldásnak pedig a harmadik módszert, a száraz vörösiszap hulladék végleges lerakását (párhuzamosan ideiglenes pormentesítését), majd a betárolás végén a kazetta lezárását tervezi a MAL Zrt.

A tervezett pormentesítési technológiák részletes ismertetését a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 25529 ügyszámú, 93070/12 iktatószámú határozatában előírt részleges környezetvédelmi felülvizsgálatban mutatjuk be.

A X/A kazetta kiporzásának ezen átmeneti, majd végleges megoldása után a tározókról a korábban sajnálatosan jelentkező vörösiszap kiporzások teljesen megszűnnek, a későbbiekben a porképződés a kazetták felületéről azonos lesz egyéb, szántóföldi művelési ágú területekkel. Várható, hogy a folyamatosan erősödő természetes növényzet a helyzetet még kedvezőbbé teszi.

Uda Károl

A X. kazettai lefedési munkák 2012. decemberi befejezése, illetve a X/A kazettai technológia kiválasztását követően javasoljuk a Tisztelt Felügyelőségnek, hogy a Veszprémi Bányakapitánysággal együtt közös bejárásunkon tekintsék meg a kiporzás megakadályozása érdekében végzett tevékenységeinket. A bejárás pontos időpontjára a későbbiekben fogunk javaslatot tenni.

Kérjük tájékoztatásunk szíves tudomásulvételét.

Ajka, 2012. november 30.

Tisztelettel:

.....
Dr. Deák József
Műszaki-stratégiai vezigh.

VAL Magyar Alumínium
Termelő és Kereskedelmi
Zártkörűen Működő Részvénytársaság
3400 Ajka, Gyártótelep hrsz. 563/15
2.

.....
Mihályfi Gábor
Alumíniumoxid termelési vezigh.

Mellékletek: 1. számú melléklet: Lefedettségi állapot bemutatása (2012. november 29.)

2. számú melléklet: Növényi zónákat bemutató átnézeti térkép (2012. november 29.)

